

saa siger man: I Overensstemmelse med, hvad der skete i Loven om Esbjerg Havn, paalægges der den og den Kommune at udrede 10 pCt. til det og det Statsforetagende, der eventuelt vil blive nødvendigt i Nærheden af en saadan Kommune. Jeg udtalte mig ved første Behandling imod denne Fremgangsmaade, og jeg tillader mig her ved anden Behandling at gentage det. Efter Loven om det kommunale Styre kan ingen Udgift i en Kommune afholdes, uden at den er vedtagen ved 2 Behandlinger i det kommunale Raad, og er Udgiften saa stor, at den maa tilvejebringes ved Laan, er Indenrigsministeriets Samtykke til Laanet nødvendigt. Disse Bestemmelser for det kommunale Styre bliver der ved dette Lovforslag for Esbjergs Vedkommende slaaet en Streg over, og jeg synes, at det er et farligt Skridt, Lovgivningsmagten her gør, at paalægge en Kommune at udrede Udgifter, som den ikke selv bliver spurgt om, og som den ikke selv kan tage Stilling til. Jeg vil derfor for mit Vedkommende tage Afstand fra Bestemmelsen i § 3. Jeg kan ikke stemme for denne Bestemmelse i § 3 om, at Esbjerg Kommune skal udrede 750,000 Kr. i dette Tilfælde.

Sørensen-Saksager: Der er jo den Forskel paa Lovforslaget om Esbjerg Havn fra i Fjor og fra i Aar, at det, man tog Sigte paa ved Lovforslaget i Fjor, var Eksportthavnen, medens man i Aar særlig tager Hensyn til Importthavnen. Derfor har det vakt nogen Uro mellem Landboere, da dette Forslag blev forelagt i Aar, som tager Sigte paa noget nyt. Det er jo saadan, at man har stadig forstaaet Forholdet saaledes, at Esbjerg Havn var bygget særlig med Henblik paa Eksport af Landbrugsprodukter, og det er vel ogsaa det, man bliver nødt til i Fremtiden at tage særlig Sigte paa. Derfor synes det for mig og mange andre lidt underligt, at man bygger en Havn til 7 Mill. Kr., men skyder fuldstændig Eksportforholdene i Baggrunden. Alle, som kende lidt til Sagen, vide, at Eksporten tager meget stærkt til. I 1908 er Eksporten stegen med endogsaa op imod 15,000 Tons, og det kan tilføjes, at den siden Nytaar er stegen ganske enormt. Eksporten fra Esbjerg til England er tagen saa stærkt til som nogen Sinde før; hvorvidt dette Forhold vil fortsættes, er selvfølgelig vanskeligt at afgøre. Det er særlig Kødeksporten, som man for Tiden har fundet et marked til i England. Det gør, at der daglig maa afgaa Skib fra Esbjerg, sommetider

endog 2 Skibe, for at besørge Eksporten. Hvis det nu skulde være saa heldigt, at den vedbliver at tage til, ser det lidt underligt ud, at man bygger en Importhavn af den Størrelse og med den Bekostning, her er Tale om, og skyder Eksporten i Baggrunden. Jeg vil gerne henlede det ærede Udvalgs Opmærksomhed paa, om det ikke kunde finde en Vej til at forbedre dette Forhold noget. Man kan være overbevist om, at det i Landbrugskredse vil vække Uro, at man ikke tager sig mere af den Side af Sagen. Jeg skal ikke udtale mig om Udybningen, det kan gerne være, at den er tilstrækkelig, men Pladsen vil i alt Fald blive for lille, det kan man være overbevist om. Naar man nævner Godsmængden i Tons, er det meget rigtigt, at der indføres mere, end der udføres, men Værdierne staa ikke i samme Forhold til hinanden. Derfor skal man ikke saa nøje regne med Tallene. Jeg frygter for, at man derved forregner sig med Hensyn til Importen. Der vil neppe nogen Sinde blive Tale om at føre de tunge Varer, Kul og Jern, den Vej til Østkysten mere end for Øjeblikket. Det, der indføres for Tiden hovedsagelig ad den Linie, og som vejer mest, er Gødning, Foderstoffer og Kul til Forbrug paa Stedet og maaske ogsaa noget op ad Vestkysten. Vi vide alle sammen, at de Skibe, som gaa med Landbrugsprodukter til England, som Regel ikke føre Kul eller Jern tilbage; det er andre Varer. De Skibe kunne ikke bruges dertil, fordi de da vilde blive uskikkede til at føre Fødemidler igen, idet Skibene nemlig straks, naar de komme til Esbjerg, skulle indlade, og Skibene vilde i saa Fald være tilsølede. Derfor kan der ikke være Tale om Indførsel af den Art.

Jeg synes saaledes, at man ved denne store Sags Gennemførelse ikke har taget Hensyn til den Side af Sagen, som netop kræver særligt Hensyn. Man maa være klar over, at naar Generalkonsulen i England og vore Landbrugsorganisationer herhjemme udtale Ønsket om at faa udvidet Pladsen og Forholdene forbedrede, er det absolut nødvendigt. Jeg skal ikke komme ind paa at nævne, hvad I der ses paa fra Det forenede Dampskibsselskab; der kan man have andre Interesser. Men de, der have talt her, baade Generalkonsulen og Representationerne herhjemme, have jo med Eksporten at gøre og kunne derfor efter min Mening med fuld Ret tale i Landbrugets Navn. Jeg ved, at som Forholdene ere og ville blive i lang Tid, naar der ikke finder en større Udvidelse